

PROCEDURA UZYSKANIA ORZECZENIA O STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Borykasz się z przewlekłymi schorzeniami i masz więcej niż 16 lat? Uzyskaj orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Niniejszy informator podpowie Tobie, co należy zrobić w tym celu. Co to jest orzeczenie o stopniu niepełnosprawności? Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności stanowi dokument potwierdzający, że jesteś osobą niepełnosprawną. Na jego podstawie możesz starać się o różne świadczenia, ulgi i uprawnienia. W zależności od orzeczonego stopnia niepełnosprawności (znacznym, umiarkowanym, lekkim), możesz:

- uzyskać odpowiednie zatrudnienie w zakładzie aktywności zawodowej albo zakładzie pracy chronionej,
- skorzystać z przywilejów pracowniczych, m.in. z prawa do dodatkowego urlopu wypoczynkowego, dłuższej przerwy w pracy lub krótszego czasu pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia,
- uzyskać świadczenia opiekuńcze, dodatek mieszkaniowy, kartę parkingową,
- dostać dofinansowanie do:
 - turnusu rehabilitacyjnego,
 - sprzętu rehabilitacyjnego,
 - przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych,
 - likwidacji barier architektonicznych (np. montażu pochylni, usunięcia progów w budynku),
 - likwidacji barier w komunikowaniu się (np. zakupu komputera),
 - likwidacji barier technicznych (np. zakupu urządzenia, które umożliwia wjazd wózka inwalidzkiego z napędem elektrycznym do samochodu),
 - działalności gospodarczej albo rolniczej,
 - skorzystać z usług:
 - socjalnych i opiekuńczych (np. pomoc przy robieniu zakupów i załatwianiu spraw urzędowych, sprzątanie, gotowanie),
 - terapeutycznych,
 - rehabilitacyjnych, które są oferowane przez instytucje pomocy społecznej czy organizacje pozarządowe,
 - pocztowych,

- skorzystać z ulg:
 - podatkowych (np. z odliczenia od dochodu wydatków na cele rehabilitacyjne),
 - na przejazdy środkami transportu publicznego,
 - w placówkach kulturalnych i sportowych.

Jeśli uzyskasz orzeczenie o stopniu niepełnosprawności – pamiętaj, że nie dostaniesz świadczeń, ulg i uprawnień automatycznie. Często musisz spełnić dodatkowe warunki. Szczegółowe informacje uzyskasz:

1. w ośrodku pomocy społecznej,
2. w centrum pomocy rodzinie,
3. w urzędzie pracy,
4. w urzędzie miasta albo starostwie powiatowym,
5. w urzędzie skarbowym,
6. na poczcie.

Kto może uzyskać orzeczenie o stopniu niepełnosprawności?

Każdy, kto spełnia poniższe warunki:

1. ma więcej niż 16 lat,
2. ma naruszoną sprawność organizmu,
3. przez swoje ograniczenia:
 - jest osobą niezdolną do pracy zarobkowej albo potrzebuje przystosowania stanowiska pracy do posiadanego schorzenia,
 - wymaga opieki lub pomocy od innych,
 - ma problemy z codziennymi czynnościami i potrzebuje urządzeń, które pomagają w prawidłowym funkcjonowaniu – np. protezy, implantu ślimakowego, osobistej pompy insulinowej.

To, że spełniasz powyższe warunki, nie oznacza, że automatycznie uzyskasz orzeczenie. Skład orzekający musi bowiem zbadać zakres Twoich ograniczeń w codziennym funkcjonowaniu.

Kto składa dokumenty?

- osoba niepełnosprawna – jeśli ma więcej niż 18 lat,
- rodzic, opiekun prawny albo kurator – jeśli osoba niepełnosprawna ma mniej niż 18 lat albo jest ubezwłasnowolniona,
- kierownik ośrodka pomocy społecznej – jeśli zgodzi się na to osoba niepełnosprawna, jej rodzic, opiekun prawny albo kurator.

Jakie dokumenty należy przygotować?

1. wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – do pobrania w formie papierowej w zespole do spraw orzekania o niepełnosprawności albo do pobrania i wydruku ze strony internetowej zespołu – jeżeli go udostępnią;

2. zaświadczenie lekarskie o Twoim stanie zdrowia – do pobrania w zespole do spraw orzekania o niepełnosprawności albo do pobrania i wydruku ze strony internetowej zespołu – jeżeli go udostępnią. Zanieś zaświadczenie do lekarza specjalisty, u którego się leczysz i poproś, żeby je wypełnił. Jest ono ważne 30 dni kalendarzowych od dnia, kiedy lekarz specjalista je wypełni;

3. dokumenty, które potwierdzają Twój stan zdrowia, tj.:

- dokumentację medyczną – np. karty informacyjne leczenia szpitalnego, dokumentację z przebiegu leczenia ambulatoryjnego, wyniki dodatkowych badań diagnostycznych, konsultacji specjalistycznych,
- inne dokumenty, które mogą mieć wpływ na ustalenie stopnia niepełnosprawności – jeżeli takie posiadasz, np. opinia psychologiczno-pedagogiczna.

Jeśli chcesz złożyć odpisy (kserokopie) dokumentów, które potwierdzają Twój stan zdrowia – weź też ze sobą oryginały do wglądu.

Kiedy można złożyć dokumenty?

- w dowolnym momencie – jeśli składasz wniosek pierwszy raz,
- najwcześniej 30 dni przed końcem ważności orzeczenia – jeśli masz już orzeczenie i kończy się czas, na jaki zostało ono wydane.

Gdzie należy złożyć dokumenty?

Dokumenty o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności należy złożyć w powiatowym zespole do spraw orzekania o niepełnosprawności w Twoim miejscu:

1. stałego pobytu,
2. pobytu – jeśli jesteś:
 - poza miejscem pobytu dłużej niż 2 miesiące (np. w szpitalu albo u rodziny),
 - osobą bezdomną,
 - w zakładzie karnym albo poprawczym,
 - w domu pomocy społecznej albo ośrodku wsparcia.

Wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności jest bezpłatne

Ile będę czekać na posiedzenie?

Pismo z informacją o terminie posiedzenia otrzymasz:

1. do miesiąca od złożenia kompletnego wniosku,
2. do 2 miesięcy od złożenia kompletnego wniosku – jeżeli okaże się, że Twoja sprawa jest skomplikowana i zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności będzie potrzebował więcej czasu na jej rozpatrzenie. Jeśli tak się stanie – zespół uprzedzi Ciebie, że termin będzie dłuższy i wyjaśni dlaczego.

Jeśli nie możesz przyjść na posiedzenie, np. wskutek nagłej choroby albo wypadku, i jeżeli:

1. wyjaśnisz swoją nieobecność do 14 dni od dnia, kiedy miało być posiedzenie – zespół wyznaczy nowy termin posiedzenia,
2. nie usprawiedliwisz swojej nieobecności – zespół nie rozpatrzy Twojej sprawy. Może okazać się, że przez swój stan zdrowia nie możesz przyjść na posiedzenie przez dłuższy czas. Poproś wtedy swojego lekarza specjalistę o zaświadczenie, które to potwierdzi, i przekaż je do zespołu. Jeżeli okaże się, że dokumenty, które potwierdzają Twój stan zdrowia, są wystarczające – wówczas zespół wyda orzeczenie bez badania (zaocznie). Jeżeli okaże się, że badanie jest niezbędne – zespół poinformuje Ciebie o tym. W takiej sytuacji napisz i złóż do zespołu wnioski o przeprowadzenie badania w miejscu, w którym przebywasz.

Orzeczenie dostaniesz do 14 dni kalendarzowych od daty posiedzenia. Możesz je otrzymać:

1. pocztą na adres, który wpiszesz we wniosku,
2. w zespole – jeśli chcesz odebrać osobiście. Poinformuj o tym zespół, zanim wyśle orzeczenie pocztą, np. w dniu posiedzenia. Zespół zapozna się z całą dokumentacją. Jeśli okaże się, że brakuje jakiegoś dokumentu – pisemnie poprosi Ciebie o uzupełnienie i poda termin, do którego musisz to zrobić. Jeśli nie uzupełnisz dokumentacji – zespół nie wyda orzeczenia (pozostawi sprawę bez rozpoznania). Jeśli w dokumentach będą sprzeczne informacje możesz dodatkowo dostać skierowanie na specjalistyczne badania do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności. Takie badania są bezpłatne. Zespół może też poprosić Ciebie o wykonanie innych badań we własnym zakresie i dostarczenie ich wyników.

Co mam robić, jeżeli nie zgadzam się z wydanym orzeczeniem?

W wyniku przeprowadzonego postępowania otrzymasz orzeczenie o:

- lekkim, umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności – możesz je dostać na stałe albo na określony czas (skład orzekający oceni, czy może się poprawić Twoja zdolność do prawidłowego funkcjonowania).
- niezaliczeniu do żadnego ze stopni niepełnosprawności.

Od każdego orzeczenia, z którym się nie zgadzasz, możesz odwołać się do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności. Pisemne odwołanie zaadresuj do wojewódzkiego zespołu, ale złóż w powiatowym zespole. Masz na to 14 dni kalendarzowych od otrzymania orzeczenia.

Jeżeli nie zgadzasz się też z orzeczeniem wojewódzkiego zespołu – możesz odwołać się do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Pisemne odwołanie zaadresuj do sądu, ale złóż w wojewódzkim zespole. Masz na to miesiąc od otrzymania orzeczenia wojewódzkiego zespołu.